

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

[§]. Sanè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

etiam declarationem i. Cardinal. apud Ioan. Gallemart.

Sanè.

- 4 **I**n hoc §. duo dicuntur: Primò: Si electio inter Moniales in discordia fiat per scrutinium, ea quæ à duabus partibus electa est, non obstante quacunq; contradictione partis alterius, à Superiore (præmissò tamen examine, quod ex officio facere tenetur) confirmari debet, atq; benedici, si Abbatisa sit.
- 5 Secundò: Si neutra electio duas partes habeat, tunc liceat Monialibus, etiam post publicatum scrutiniũ, & factam electionem, suffragium mutare, atque illi accedere, quæ à maiore parte electa fuerat: dummodò id fiat incontinenti, siue antequam ad actus extraneos se diuertant.
- 6 Quòd si per accessum aliarum duarum partes cõpleantur, ita electa cõfirmetur, ac benedicatur, sicuti suprà dictum fuit. Ita tamè, vt etiam post benedictionem, & acquisitam gubernationis possessionem, liceat aliquid per modũ denuntiationis, vel accusationis obijcere, ob quod de officio ac dignitate deijcienda sit.
- 7 Sin autem ad eam, quæ à maiore parte electa fuit, aliæ accedere nolint, vel non vsque ad duas partes; tum Superior, ad quem confirmatio spectet, audiat obiectiones earum, quæ electioni contradicunt, facta inquisitione plena sine strepitu iudicij: Interim verò electa in spiritualibus, & temporalibus administrare poterit, ita tamen vt nihil omnino alienet, nec Monialem aliquam recipiat.
- 8 Ea porrò, quæ à minore parte Conuentus electa est, ex tali electione, hoc ipso quòd à parte minore fiat, nullas vires habet: adeò, vt neque per aliarum accessum postea conualescere queat.
- 9 Vt autem facilis in his Regularium electionibus ad concordiam perueniat; collatio numeri tantum ad numerum, non item zelus ad zelum, meriti ad meritum fieri debet.
- Circa hæc aduerte primò: Licet in Ordine S. Francisci v.g. Guardiani, & Priores non à Monasteriorum Conuentibus, sed in Capitulis generalibus, & prouincialibus eligantur, vti videre est apud Rodric. 10. 2. regul. q. 5. 4.

a. 1. tamen expedire magis visum fuit, vt Abbatissarum, & Priorissarum electio Conuentui relinquatur, sicuti idem monet Rodric. eod. tomo, q. 5. a. 1.

Aduerte secundo: Quòd Gregor. XIII. in Bulla 84. quæ incipit: *Expofuit*, decreuerit, vt Abbatissæ, & aliorum Monasteriorum Præfectæ eligantur tantum ad trienniu vsq;. Id tamen in Monasterijs, quæ Prælati Ordinum Regularium non subijciuntur, his regionibus ferme obseruari non solet.

Aduerte tertio: Abbatissarum, seu Præpositarum, sicuti & Prælatorum, aliorumque regularium Officialium electiones per vota secreta fieri debent, quæ nunquam publicentur, iuxta Trident. Constit. sess. 25. cap. 6. de Regular. Quocum non pugnat, quin absens suffragium in scripto mittere, vel Procuratorem constituere possit, si Religionis consuetudo aut statutum id permittat, sicuti ex Cardinalium declaratione testatur Azor to. 1. lib. 13. c. 10. q. 2. Id verò speciale est in electione Abbatissarum, seu Præpositarum, quòd Episcopus, vel alius Superior, cui Monasterium subiectum est, suffragia singularum, adhibito vno aut altero teste, ante cancellorum fenestram excipere debeat, iuxta Trident. sess. 25. c. 7. de Regular. Non prohibetur tamen Superior hanc suffragiorum exceptionem alteri delegare. Et quamuis ordinariè ita seruandum sit, vt ad cancellos suffragia ore prolata excipiantur, fieri tamen posse, vt ad Monialium inquietudinem dandã, atque concordem & canonicam electionem pergendam necessarium sit, Prælatum intra septa Monasterij ingredi, docet Ioan. de La Cruz de statu Relig. lib. 1. c. 5. dub. 2. concl. 3. not. 3. apud Ioan. Gallemart in remission. ad cit. c. 7.

Aduerte quartò: Si Monasterium Sedi Apostolicæ immediatè subiectum sit, Abbatissa seu Priorissa à Pontifice confirmationem petere debet: Sin autem Religioso virorum Ordini subiectum Monasterium, à Prælato Ordinis: Si denique Episcopo subiectum, ab eodem confirmari debet electio Abbatissæ, aut Præfectæ Monialium. Ita Azor cit. c. 10. q. 3. vbi tamen miror, quòd dicat, in iure canonico

monico non reperiri, Abbatissam confirmandam esse; cum in hoc e. id expressè dicatur.

Aduerte quintò: Quod hic dicitur, Abbatissam canonicè electam & confirmatam benedicendam esse, id apertè traditur in Clem. Attendentes, §. statuimus, de statu Monachorum, vt infra annum à suæ confirmationis tempore benedicantur, in Monasterijs, in quibus solitæ sunt Abbatissæ benedici. Non enim vbique benedicuntur; sed cuiusque regionis mos in hac re sequendus est, vt ibidem monet, ver. solitæ.

Aduerte sextò: Quod hic Pontifex ait, vt Abbatissa in spiritualibus, & temporalibus liberè administret. Exinde enim inferatur, quòd Abbatissæ, & quæuis Monialium prefectæ spirituales quandam iurisdictionem, saltem indirectè participant, ex commissione ipsi facta à Prælati Ecclesiæ; aded vt Monialibus suis, quæ iusta sunt & regulæ conformia, præcipere possit, etiam in virtute S. obedientiæ, atque alia præstare, de quibus dixi lib. 1. Th. mor. tr. 5. p. 1. c. 3. n. 4. & tradit Azor. q. 7.

§. Cæterum.

SI Monialis per compromissum electa fuerit, & aliquæ ex Conuentu se opponant, distinguae: Vel minor pars se opponit, tum electa confirmari & benedici debet: Vel pars maior se opponit, tum confirmatio & benedictio interim differetur, sed electa liberè administret, sicuti in superiore casu dictum; nisi opponentium pars duplo maior existat, tunc administrare non debet electa, sed litis euentum expectare.

Aduertit autem Thomas Zerola in praxi Episcopali, ver. Abbatissa, ad sextum, post Constitut. Trident. Concil. sess. 25. c. 7. de Regular. in electione Monialium non esse locum compromisso; cum suffragia ab Episcopo, aut delegato eius sigillatim exquiri debeant. Si tamen Moniales in ipsum Episcopum, vel Ordinis Prælatum electionis potestatem conferant, haud dubiè is prouidere poterit, iuxta c. causam, 18. extra, eod. tit.

§. Porrò.

SI in electionibus Monialium appellatio nem fieri contingat, Moniales ad Sedem Apostolicam personaliter venire non debent, sed Procuratorem mittere. Quoad alia verò etiam in his seruanda est Constitutio Nicolai III. c. vt circa 4. hoc lib. & tit.

§. Postremò.

QUI ad dirigendas electiones Monialium destinantur, si discordiam inter eas excitent, aut exortam componere non studeant, ipso iure excommunicantur.

§. Supradicta.

QUÆ de electionibus Monialium hæc Constitutione dicta sunt, similiter seruari debent in Conuentibus mulierum, quæ canonicæ vocari solent: Clem. Attendentes, §. illas, de statu Monachorum, sed Religiosæ non sunt, cum proprium retineant: Omnia, inquam, hæc præscripta in earum electionibus seruari debent, excepto, quòd suffragium actiuum & passiuum habeant, tametsi professionem religiosam non emittant. Per hoc tamen non intendit Pontifex earum statum, regulam, vel ordinem approbare.

§ Adhæc.

QUÆ hæc specialiter de mulierum electionibus statuta sunt, ad alias electiones ecclesiasticas transferri nequaquam debent.

CAPITVLVM XLIV.

Prouida.

PARAPHRASIS.

In c. quamuis, 10. hoc lib. & tit. statuit Gregor. X. Si in causa electionis Episcopalis ad Sedem Apostolicam appellatum fuerit, sed partes postea ab appellatione recedant, quòd Metropolitanus, à quo appellatum erant, diligenter inquirere de-